

GEEF ELKAAR DE RUIMTE! n.a.v. Lukas 14, 7-14

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Wij leven allemaal op een eilandje. Als ik zo 's avonds eens door het dorp loop, dan zie ik overal mensen in hun huizen, allemaal met de televisie aan, een keurig interieur, een keurige tuin, en daar zitten we dan. Allemaal op ons eigen eilandje.

En o wee, als een ander aan onze spullen komt! De wereld is te klein, als burenruzie krijgen over de grens tussen hun tuin, de wereld is te klein als burenelkaars coniferen uit de grond trekken. Want o wee als iemand op ons eilandje komt!

En ook als personen leven wij allemaal op een eilandje. Je bent wie je bent, man of vrouw, klein of groot, met je eigenaardigheden en je talenten. En als persoon moet je door het leven. Er zijn vele dingen waar je alleen doorheen zult moeten: Je moet persoonlijke keuzes maken, je moet je eigen leven gaan begrijpen, en je moet zelf door de moeilijkheden heen, door het verdriet en door de tegenslagen. Ieder op zijn eilandje.

Maar met ons verstand weten we, dat we niet alleen maar met andere mensen door het leven gaan. Al die eilandjes samen vormen een samenleving. En als mensen gaan samenleven dan gaat het erom spannen. Als we elkaar tegenkomen, met al onze verschillen, dan moeten we ruimte prijsgeven, van ons eilandje, om ruimte te bieden aan anderen. Er ontstaan botsingen in de persoonlijke leef sfeer. Maar diezelfde botsingen zie je ook op het wereldtoneel, waar mensen en volken elkaar tegenkomen en tegen elkaar in opstand komen.

Het evangelie roept ons op om in onze samenleving zo te leven zoals Jezus dat heeft voorgedaan. Ruimte geven aan de mensen om je heen. En zelfs ruimte geven aan diegene, waar je dat misschien niet zou willen.

Het advies van Jezus, om lammen en blinden en kreupelen uit te nodigen voor een feestmaal, zal met gemengde gevoelens zijn ontvangen. En bij ons ook: Als wij een feestje bouwen, dan nodigen we familie en vrienden, en niet wildvreemde mensen van de straat. Het komt vaak niet eens bij ons op. En het is denk ik ook niet het een of het ander. We hoeven niet op te houden met onze feesten, maar Jezus wijst ons erop, dat wij als gelovigen ook de hand moeten reiken aan anderen, buiten onze familie en vriendenkring.

Geloven dat is een actieve levenshouding. Veel te lang heeft de kerk maar wat doorgesudderd: Als we maar met z'n allen geloven in Jezus Christus, dan komt het wel goed. En velen hebben zich vastgeklampt aan het slotvers uit onze schriftlezing: Dat we onze beloning zullen krijgen straks in de hemel. En dan krijg je een geloof van de luie stoel. Een passief geloof, dat geen uitstraling heeft.

Maar hier en nu leven we in een tijd, waarin de kerk een randverschijnsel is, een minderheid, en juist dan is het zaak om naar buiten te treden, en te laten zien waar je voor staat.

Een actieve houding, een evangelische levenshouding.

ds. Okke Jager, vorig jaar overleden aan de gevolgen van kanker, schreef in een van zijn laatste boeken: Als christen in de wereld staan, dat is: In liefde omgaan met anderen, maar dan bruto en niet netto. Dat wil zeggen: Je zult omgaan met anderen, maar niet voorbijgaan aan hun lusten en lasten. Je bent bruto christen en niet netto. Met andere woorden: Je zult de ander de ruimte moeten geven, en de ander accepteren in al zijn eigenschappen, met de slechte en de goede kanten, bruto, niet netto.

Christen zijn, is bruto en niet netto. Weet je wat netto is? Dat is als je de ander niet volledig accepteert. Dat is een achterbakse houding van ontkenning. Ach die vluchtelingen mogen best in ons land zijn, als ik maar niets van hen merk, en als ze maar zo gauw mogelijk teruggaan naar hun eigen land. Dat is netto.

Weet je wat ook netto is: Bijvoorbeeld als je ooit een knallende ruzie hebt gehad in de familie, en dan er vervolgens nooit weer op terug willen komen. Dat is netto.

Maar ook mensen buiten de kerk staan soms netto in het leven, en dan hoor ik ze zeggen: De kerk, daar kom ik nooit weer, want die en die heeft me daar en toen ontzaglijk belazerd: Ik kom er nooit weer, stelletje schijnheiligen. Dat is netto.

Je zou ook kunnen zeggen: Met paardekleppen op door het leven gaan. Wel de mooie kanten zien, maar niet de minder mooie willen zien, dat is netto. Wel schelden op buitenlanders, maar niet een gesprek met hen durven hebben. Wel willen verdienen aan de mensen, maar geen liefde of interesse voor ze hebben. Het is allemaal netto.

En dat is niet de bedoeling, het is de bedoeling om bruto christen te zijn. En dat kost wel vijf zes keer zoveel energie als netto. Voor een bruto houding heb je veel meer geduld en liefde en energie nodig. En dat is dus de vraag vandaag: Of je dat ervoor over hebt. Heb je het ervoor over, om soms moedeloos te worden van de wereld en de mensen, maar in ieder geval niet paardekleppen opzetten. Heb je het voor God over, om je medemens te zien, zoals hij of zij is? Heb je het ervoor over, om niet altijd op de voorgrond te staan, maar regelmatig de laatste plaats in te nemen? Durf je bescheiden te zijn en nederig zelfs? En durf je op die vermoeiende manier mee te werken aan het koninkrijk van God?

Als je durft, dan is dat een felicitatie waard. En dan zal God je feliciteren als je Hem onder ogen komt.

Als je wilt leven als christen, en die naam waard wilt zijn, dan mag je zoeken naar een balans: Nederigheid als dat nodig is, soms ook protest, dan weer liefde, en dan weer afstand. Maar steeds is het belangrijkste, dat je de ander de ruimte geeft.

En daarbij komt, dat je alles wat God je gegeven heeft aan talenten, alles waar je goed in bent en graag doet, dat alles mag je rijkelijk voor het voetlicht brengen. Je mag laten zien, dat je de gaven van God gebruikt, ten goede. Je mag de ander laten meegenieten van je talenten. Ook dat is bouwen aan Gods koninkrijk.

Openbare werken
~~In deze dagen~~ wordt nij Arnhem herdacht, dat britse en poolse soldaten een offensief begonnen tegen de Duitsers, om hen definitief te verdrijven, en de vrede en vrijheid bij ons terug te brengen. Dat jonge mannen soms nog maar 18 - 19 jaar hun leven gaven voor de vrijheid die wij nu genieten, dat noem ik nog eens christen zijn. Zij hebben ruimte gemaakt, zij hebben hun taak gedaan, met als enige doel voor ogen, het verdrijven van de tirannie. Dat noem ik bruto in het leven staan. Dat je zelfs je eigen leven wilt geven, en dat de waarden van ons leven, zoals vrede en vrijheid zelfs belangrijker zijn, dan het leven zelf.

Als je gelooft, dan ervaar je als het goed is ook vrijheid. De vrijheid om te zijn, zoals je bent, de vrijheid om je talenten te gebruiken. De vrijheid om lief te hebben.

Jezus Christus is degene die zijn leven heeft gegeven, zodat wij in geestelijke vrijheid zouden kunnen leven. Dank aan God voor Jezus Christus. Dank aan God, die ons in Hem liet zien, wat de bestemming is van de schepping en van ons leven. Dank aan God.

Nu we ~~aan het eind van de startweek~~, en aan het begin van het winterwerk staan, moeten we elkaar in de Naam van Jezus Christus, bemoedigen en ruimte voor elkaar maken. We mogen ruimte maken voor elkaars vragen, voor het verdriet en de zorg die er in ons is. We mogen ruimte maken ook voor anderen, buiten onze kerkelijke gemeente. We mogen bovenal in ons hart ruimte maken voor God. Want er is maar één die kracht geeft, en dat is God.

Laten we het seizoen dan goed beginnen, niet als passieve maar als actieve christenen. En om daadwerkelijk dit evangelie in praktijk te brengen heb ik voor *wereldlijke* iedereen een uitnodiging in de liturgie gedaan. ~~Voor jong en oud~~. Een uitnodiging om iemand de hand te reiken, en goed te doen, iemand bij wie je dat misschien niet zo gauw zou doen.

Misschien een oude vriend, of een van de burens, of zelfs iemand uit de familie, die je te lang niet hebt gesproken. Of bij iemand, waarvan je weet, dat een daad van hartelijkheid zeer welkom zal zijn. En als je niemand kunt bedenken, trek dan het dorp maar in, en doe een daad van goedheid, bij iemand die je misschien onbekend is.

Maar verwacht er niets voor terug! Reken niet op een beloning, want daar gaat het in een christenleven niet om. God zal je belonen als je goed doet aan de mensen.

Christen is, zoals op die uitnodiging staat: Geven en ontvangen zonder te rekenen. Zonder te rekenen. Je mag belangeloos iets doen voor een ander. Zonder te rekenen, want daaraan dreigt deze wereld kapot te gaan.

Je mag geven en ontvangen zonder te rekenen.

Het evangelie van Lukas duwt ons zo vandaag in de rug om toch maar weer bruggen te slaan naar elkaar toe. Om te gaan gelijken op een gemeenschap van heiligen, zoals we afgelopen zondag hebben gezegd. En gemeenschap van heiligen worden we alleen, wanneer het evangelie in onze harten geschreven staat. Niet mensen van een dode letter, maar mensen gedreven door de Geest. Zo verwoord Paulus het in onze lezing uit de brieven.

Woorden die me uit het hart gegrepen zijn. Vooral die ene tekst is me uit het hart gegrepen, als Paulus zegt: De letter doodt, maar de Geest maakt levend. Levend vanuit de Geest komen wij volgens Paulus terecht in een overvloed van heerlijkheid. Het is dichterlijke hooggeheven taal. Maar ergens begrijpen wij wel wat Paulus bedoelt. De Heilige Geest maakt van jou een mens die vol is van Gods glorie.

Wij proberen vanuit dit evangelie goed te doen, een zegen te zijn, voor wie op onze weg komt, zonder te rekenen, zonder beloning te verwachten. Dat vereist een bijzondere bekwaamheid. En die bekwaamheid zegt Paulus kun je niet verwerven. Er bestaat geen cursus en geen diploma voor. Wat moeten we met aanbevelingsbrieven, zegt de apostel. Jullie zijn onze aanbevelingsbrieven, schrijft hij de korintiërs. Een brief van Christus, te lezen in onze harten, is de beste aanbeveling. Leven vanuit de Heilige Geest doen wij niet uit onszelf, als ons werk, maar het is die bekwaamheid is Gods werk.

Iets daarvan voelen we als we wegen inslaan, die we eerder niet in durfden slaan, of als we op wegen gezet worden, waar we zelf nooit naar gezocht zouden hebben. Dat bedoelt Jezus ook met het nodigen van lammen en blinden en kreupelen. Daar was je zelf nooit opgekomen, dat is het werk van Gods Geest. Gods verrassende Geest. En de voldoening van dat werk is groter dan we ons voor kunnen stellen. Een overvloed van heerlijkheid.

Vandaag vlak voor de officiële start van het seizoen wil ik jullie niet alleen uitnodigen om een goede daad te doen, zoals ik daarstraks zei, maar ik wil ons als gemeente ook oproepen om deze grondregel van Paulus onder al ons werk te leggen: De letter doodt, de Geest maakt levend!

Zodat we in de gemeente gaan beseffen, dat onze bekwaamheid Gods werk en gave is, en dat we gaan beseffen, dat we als gemeente wegen zullen inslaan, waar we nooit aan gedacht hadden, wegen waar we zelf nooit naar gezocht zouden hebben.

Zodat we als gemeente de voldoening kunnen ervaren van de kracht van de Geest.

Die grondregel van de Geest mag onze gemeente aanvuren en richtinggeven. Geen dode letter, maar een levende Geest.

En moge er zegen rusten op al onze arbeid in de wijngaard, binnen en buiten de kerk.

Dit is de blijde boodschap voor deze zondag. Lof aan Christus, die ons de Geest openbaar heeft gemaakt. AMEN